

**STRATEGIA NAȚIONALĂ
privind prevenirea și combaterea corupției
în sectoarele vulnerabile și administrația
publică locală (2008-2010)**

1. Introducere

Scopul strategiei este proiectarea și implementarea unor noi măsuri de combatere sau reducere a corupției în sectoarele vulnerabile și în administrația locală, pe baza evaluărilor interne și externe realizate pe parcursul perioadei de aplicare a precedentei strategii, precum și continuarea eforturilor de luptă împotriva corupției inițiate anterior.

La elaborarea strategiei au fost luate în considerare concluziile unor evaluări instituționale, guvernamentale și neguvernamentale, realizate în România, dar și unele surse externe. Dintre cele mai importante surse externe menționăm: Raportul de Monitorizare al Comisiei Europene din data de 26 septembrie 2006, Raportul Comisiei Europene privind evoluția măsurilor de acompaniere în România după aderare, dat publicității în data de 27 iunie 2007, rapoarte Transparency International precum și rapoartele GRECO - Consiliul Europei.

Prin Raportul de Monitorizare al Comisiei Europene din data de 26 septembrie 2006 s-a creat cadrul pentru stabilirea, după data aderării României la Uniunea Europeană, a unui mecanism de cooperare și verificare a evoluțiilor înregistrate în domeniile reformei sistemului judiciar și a luptei anticorupție.

Astfel, prin Decizia Comisiei nr. 2006/928/CE din 13 decembrie 2006, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. 354 din 14 decembrie 2006, au fost identificate *patru condiționalități (benchmarks - BM)* cu privire la care se realizează, în perioada post-aderare, o monitorizare strictă. Condiționalitatea nr. 4 se referă la „Adoptarea unor măsuri suplimentare de prevenire și de luptă împotriva corupției, în special în administrația locală”.

În același timp, Raportul Comisiei Europene, privind evoluția măsurilor de acompaniere în România după aderare, dat publicității în data de 27 iunie 2007, recomandă elaborarea unei strategii anticorupție coerente la nivel național care să vizeze cele mai vulnerabile sectoare și administrația locală precum și monitorizarea punerii ei în aplicare.

Pornind de la această recomandare și de la decizia luată în cadrul reuniunii Consiliului pentru Coordonarea Implementării Strategiei Naționale Anticorupție 2005-2007, Planul de acțiune pentru îndeplinirea condiționalităților din cadrul mecanismului de cooperare și verificare a progresului realizat de România în domeniul reformei sistemului judiciar și al luptei împotriva corupției, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1346/2007, prevede evaluarea măsurilor anticorupție luate în perioada 2005-2007 în sectoarele considerate vulnerabile (serviciile de ordine și siguranță publică, controlul financiar, fiscal și vamal, educație, învățământ, precum și administrația publică la nivel local), în vederea elaborării acestei strategii.

Din punctul de vedere al planificării în timp, strategia va acoperi perioada 2008-2010. În acest interval, în urma monitorizării efectuate este posibilă redefinirea unora dintre obiective în acord cu informațiile noi obținute și cu principiile acestei strategii.

Părțile implicate în elaborarea strategiei sunt reprezentanții administrației publice centrale, precum și reprezentanții structurilor asociative ale administrației publice locale.

Ca mod de lucru s-au propus reuniuni periodice ale grupului de lucru constituit în vederea elaborării acestei strategii.

2. Analiza situației actuale

Prin Hotărârea Guvernului nr. 231/30.03.2005 a fost adoptată Strategia Națională Anticorupție 2005-2007 (SNA 2005-2007) și Planul de acțiune pentru implementarea Strategiei naționale anticorupție pe perioada 2005-2007. Strategia a avut drept misiune prevenirea și combaterea corupției prin perfecționarea și aplicarea riguroasă a cadrului normativ, prin stabilitate și coerență legislativă și prin consolidarea instituțională a organismelor cu atribuții decisive în domeniu.

Măsurile adoptate la nivelul administrației în vederea implementării strategiei au vizat în principal armonizarea legislativă și coordonarea cadrului legal în materie (majoritatea măsurilor din planul de acțiune fiind de ordin legislativ).

Strategia elaborată în 2005 este structurată pe trei mari planuri: prevenire, combatere și cooperare internă și internațională. Unul din obiectivele SNA 2005 – 2007 a fost creșterea transparenței și integrității în administrația publică. În vederea implementării acestuia, au fost realizate următoarele:

- adoptarea legii privind regimul finanțărilor nerambursabile din fondurile publice alocate pentru activități nonprofit de interes general;
- revizuirea reglementărilor existente privind finanțarea partidelor politice;
- revizuirea reglementărilor cu privire la achiziții publice în sensul armonizării acestora cu directivele consolidate ale UE și cu bunele practici europene în domeniu;
- monitorizarea implementării legii privind transparența decizională în administrația publică și a legii privind liberul acces la informațiile de interes public;
- revizuirea legislației cu privire la funcționarii publici în sensul armonizării acesteia cu legislația și cu cele mai bune practici europene;
- elaborarea unor strategii și planuri de acțiune sectoriale detaliate privind lupta împotriva corupției în celelalte sectoare publice considerate vulnerabile potrivit auditului independent din martie 2005;
- elaborarea unei strategii actualizate și a unui plan de acțiune detaliat privind lupta împotriva corupției în domeniul vamal, pe perioada 2005-2007;
- elaborarea sau actualizarea, după caz, a codurilor de conduită pentru diversele sectoare publice etc.

În ceea ce privește elaborarea unor strategii și planuri de acțiune sectoriale detaliate, privind lupta împotriva corupției în celelalte sectoare publice considerate vulnerabile, la nivelul autorităților cu atribuții de control (Autoritatea Națională a Vămilelor, Garda Financiară, Ministerul Internelor și Reformei Administrative) au fost aprobate strategii pentru prevenirea și combaterea faptelor de corupție și planuri de acțiune aferente.

Dintre cele mai semnificative demersuri privind prevenirea și combaterea corupției în cadrul sectorului de **siguranță și ordine publică** în intervalul 2005 - 2007, menționăm:

- operaționalizarea Direcției Generale Anticorupție ca structură specializată în prevenirea și combaterea corupției interne;
- inițierea și desfășurarea unor activități cu caracter educativ-preventiv, atât pe zona angajaților ministerului cât și în rândul opiniei publice;
- creșterea nivelului de transparență și vizibilitate publică a structurilor ministerului;
- punerea la dispoziția opiniei publice a unor canale de comunicare menite să faciliteze adresabilitatea către componentele de ordine publică (atât Direcția Generală Anticorupție cât

și Poliția Română și Poliția de Frontieră Română au înființat linii telefonice directe de tipul Tel-verde, unde cetățenii pot sesiza faptele de corupție);

- dezvoltarea pe multiple planuri a colaborării dintre structurile implicate în prevenirea corupției la nivelul Ministerului Internelor și Reformei Administrative, dar și cu cele din Ministerul Justiției/Ministerul Public, după caz;
- atragerea în vederea colaborării, a unui număr cât mai larg de asociații/organizații non-guvernamentale (ONG) reprezentative pentru societatea civilă, în vederea solidarizării în jurul ideii de front comun de acțiune împotriva corupției;
- organizarea și desfășurarea unor dezbateri regionale în scopul popularizării măsurilor și acțiunilor anticorupție;

În **sectorul financiar- fiscal** în perioada 2005-2007 s-a avut în vedere adoptarea de măsuri de ordin legislativ, organizatoric, precum și în domeniul recrutării și pregătirii profesionale a personalului din aparatul propriu. Totodată, au mai fost adoptate măsuri de întărire a cooperării cu instituțiile care au competență în ceea ce privește prevenirea și combaterea corupției.

Măsurile concrete adoptate de administrația vamală în lupta împotriva corupției, au condus la realizarea unor progrese evidente în prevenirea actelor de corupție, care au fost reflectate atât în percepția publicului, prin rezultatele sondajelor de opinie rezultate din proiectul PHARE 2004 “Măsuri anticorupție la nivelul poliției de frontieră și a vămii”, cât și în rapoartele realizate de instituții specializate, cum ar fi Transparency International.

Astfel, în perioada 2005-2007, la nivelul Autorității Naționale a Vămilelor, obiectivele din planurile de acțiune împotriva corupției, au inclus: creșterea transparenței și integrității în administrația vamală, asigurarea eficienței procedurilor vamale, încurajarea participării publicului la semnalarea și depistarea faptelor de corupție, asigurarea transparenței în procesul de selecție, recrutare și promovare, precum și creșterea gradului de pregătire profesională a personalului vamal, informatizarea și constituirea bazelor de date, consolidarea capacității de investigare a structurii de control intern și îmbunătățirea colaborării cu alte instituții ale statului cu atribuții în prevenirea și combaterea corupției.

Între măsurile adoptate de autoritatea vamală menționăm:

- aplicarea Tarifului Vamal Integrat Comunitar (TARIC) în procesul de vămuire;
- extinderea utilizării facilității oferite de Sistemul Informatic Integrat Vamal;
- armonizarea normelor și instrucțiunilor interne cu prevederile Codului Vamal și cu Regulamentul de aplicare al acestuia;
- creșterea gradului de pregătire profesională a personalului vamal;
- monitorizarea modului de respectare a normelor de conduită profesională și etică de către personalul autorității vamale;
- organizarea unor acțiuni comune cu instituțiile cu care Autoritatea Națională a Vămilelor are încheiate protocoale de colaborare în vederea prevenirii și combaterii corupției (Inspectoratul General al Poliției de Frontieră).

În perioada 2005 – 2007, Garda Financiară a acționat atât în vederea combaterii corupției, cât și a fraudei și spălării banilor.

În vederea aplicării măsurilor cuprinse în strategia anticorupție la nivel național, Garda Financiară acordă o atenție permanentă acțiunilor specifice în domeniul prevenirii, descoperirii și combaterii evaziunii fiscale.

Urmare a operațiilor specifice de identificare, stopare și descurajare a fenomenului evazionist, Garda Financiară a transmis organelor abilitate sesizări și informări pentru fapte ce intră în aria de competență a acestor instituții.

În scopul diminuării factorilor de risc la corupție în rândurile personalului propriu, la nivelul Gărzii Financiare, s-a elaborat "Planul de măsuri anticorupție". Acest plan s-a axat în principal pe următoarele direcții de acțiune:

- schimbarea periodică a componenței echipelor de comisari;
- schimbarea zonelor și a domeniilor de activitate în care acționează echipele de control;
- antrenarea efectivă în verificările din teren a șefilor de compartimente, atât pentru coordonarea acțiunilor mai complexe cât și pentru verificarea modului în care comisarii din subordine își îndeplinesc sarcinile de serviciu.

De asemenea, o atenție deosebită a fost acordată colaborării în cadrul Agenției Naționale de Administrare Fiscală, cu Direcția de Control Fiscal, Direcția Antifraudă Fiscală și Autoritatea Națională Vamală, precum și cu celelalte instituții cu atribuții în domeniul combaterii criminalității economico-financiare și spălării banilor. În acest sens au fost semnate protocoale de colaborare cu Inspectoratul General al Poliției și Oficiul Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor.

Singura măsură nefinalizată este legiferarea Statutului Comisarului din Garda Financiară.

Analiza situației actuale a corupției la nivelul **sistemului sanitar**, s-a realizat pe baza informațiilor furnizate de către structurile din aparatul central sau din cele subordonate Ministerului Sănătății Publice, informațiile fiind cuprinse în:

- rapoartele misiunilor de audit intern;
- rapoartele misiunilor corpului de control;
- recomandări din proiectul finanțat de Banca Mondială;
- informații din mass-media.

Întrucât acest domeniu nu a fost inclus în SNA 2005-2007, nu a fost elaborată o strategie sectorială. Totuși s-au luat o serie de măsuri de eliminare a unora din factorii generatori de corupție (incompatibilitățile de funcție, conflictele de interese) tolerați în sistem și identificați în cadrul proiectului finanțat de Banca Mondială RO 4676 "*Asistență tehnică pentru dezvoltarea unui plan de îmbunătățire a transparenței și scădere a plăților informale din sectorul de sănătate românesc*", reglementări concretizate odată cu adoptarea Legii nr. 95/2006 – privind reforma în domeniul sănătății (pachetul legislativ al reformei în sănătate stabilește cadrul general de funcționare a sistemului de sănătate și introduce o serie de reglementări privind conflictele de interese și incompatibilitățile pentru personalul din spitalele publice și casele de asigurări de sănătate).

Chiar dacă același proiect a oferit o imagine despre mecanismele de apariție, factorii de risc, consecințe și a făcut recomandări de ameliorare a impactului public al plății informale din sistem, pe mai departe relația pacient-cadru medical, din perspectiva micii corupții, a rămas o problemă nerezolvată.

Totodată, de la 1 ianuarie 2008, a început implementarea Sistemului Informatic Unic Integrat al asigurărilor sociale de sănătate în vederea monitorizării raportării serviciilor medicale de către furnizorii de astfel de servicii, care au încheiat contract de furnizare de servicii medicale cu casele de asigurări de sănătate.

În ceea ce privește **sectorul educațional** pentru atingerea obiectivului „*Campanii de informare și măsuri educative*” din cadrul *Strategiei Naționale Anticorupție pe perioada 2005-2007*, obiectiv căruia la nivelul *Planului de acțiune pentru implementarea Strategiei Naționale Anticorupție* i-a

corespuns analog obiectivul, „*Creșterea gradului de înțelegere a mecanismelor corupției*” Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului (MECT) a avut în vedere măsuri în domeniul curricular.

Astfel, problematica corupției a fost introdusă alături de alte probleme sociale majore (discriminare, infraționalitate, sărăcie, conflicte sociale), în cadrul unui modul distinct al programei școlare la *disciplina sociologie*. Asocierea problematicii corupției celorlalte probleme sociale nominalizate a avut în vedere faptul că numai o abordare sistemică și cauzală poate conduce la o înțelegere superioară a fenomenului și mecanismelor corupției.

De asemenea, realizarea și aprobarea prin ordin al ministrului a unei noi programe pentru *disciplina drepturilor omului* (oferă curriculară națională de curs opțional) conferă posibilitatea sporită de a înțelege mecanismele de funcționare ale statului de drept, stat care are la baza respectarea legii.

Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului, a propus, pe lângă elementele curriculare de mai sus, o serie de alte oferte de cursuri opționale, precum și activități extracurriculare, în cadrul cărora se oferă posibilitatea realizării unei educații a copiilor și tinerilor capabile să conducă la crearea premiselor necesare prevenirii actelor de corupție din societatea românească.

Corupția la nivelul **administrației publice locale** are în general un caracter de „mică corupție”.

Totuși pe termen lung aceasta poate avea consecințe negative care pot afecta buna funcționare a administrației publice locale. Există un cadru legislativ privind funcționarea administrației locale, de asemenea au fost elaborate și o serie de mecanisme și instrumente care contribuie la creșterea transparenței activității autorităților locale. Toate acestea au condus însă în mod indirect la prevenirea și combaterea corupției.

Astfel menționăm:

- Legea nr. 7/2004 privind codul de conduită a funcționarilor publici, cu modificările și completările ulterioare, aduce o instituție juridică nouă materializată în Consilierul de Etică;
- Legea nr. 188/1999 privind Statutul funcționarului public cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 273/2006 privind finanțele publice locale;
- Legea nr. 215/2001, republicată, a administrației publice locale;
- Legea nr. 340/2004 privind instituția prefectului, cu modificările și completările ulterioare;
- Ordonanța de urgență nr. 34/2006 privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii aprobată prin Legea nr. 337/2006, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea-cadru nr. 195/2006 a descentralizării;
- OUG nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice, aprobată cu modificările și completările ulterioare, în direcția simplificării anumitor proceduri (simplificarea procedurii de înmatriculare, simplificarea procedurii de soluționare a accidentelor ușoare);
- Ordinul nr. 1.260 din 10 aprilie 2006 al Ministrului Administrației și Internelor pentru aprobarea Metodologiei privind organizarea și funcționarea ghișeului unic în cadrul serviciilor publice comunitare locale de evidență a persoanelor.

Din informațiile furnizate de la nivelul sectoarelor vulnerabile la corupție s-a constatat că unele dintre demersurile inițiate și-au atins, într-o anumită măsură, scopul. Totuși, sondajele de opinie nu au înregistrat o îmbunătățire substanțială a percepției publicului cu privire la demersurile autorităților. De asemenea, impactul măsurilor asupra fenomenului nu a putut fi cuantificat în mod real.

3. Priorități, politici și cadru juridic existent

În Strategia Națională Anticorupție 2005-2007, Guvernul României a avut în vedere o abordare de tip integrat.

Programul de Guvernare (capitolul 10-Politici Anticorupție) și în general toate politicile publice anticorupție au fost elaborate ținând cont de recomandările GRECO și de Manualul Anticorupție elaborat de Națiunile Unite în 2003. Raportul privind România, din cadrul celei de-a doua runde de evaluare GRECO, cuprinde o listă de recomandări adoptate de GRECO și adresate României în vederea îmbunătățirii nivelului de conformitate cu dispozițiile supuse examinării. Cea de-a doua rundă de evaluare a fost concentrată pe trei piloni, unul dintre aceștia fiind administrația publică și corupția.

Deși au fost adoptate o serie de măsuri pentru remedierea deficiențelor semnalate, se constată, pe baza informațiilor furnizate de autoritățile responsabile de implementarea recomandărilor, că în privința unor recomandări, nivelul de conformitate nu este satisfăcător.

În acest context, trebuie avute în vedere următoarele recomandări GRECO:

- să se asigure că în cadrul sectorului public, în sens larg, toți agenții publici sunt supuși unor reguli adecvate, în special în materie de recrutare și de avansare;
- să se completeze codurile deontologice existente, atunci când este necesar (de exemplu în materie de reacție la oferirea de bunuri în schimbul unui serviciu și de semnalare a cazurilor de corupție) și să se asigure că toți agenții publici primesc o pregătire adecvată;
- să se consolideze și să se armonizeze diferitele reguli în materie de primire de bunuri pentru un serviciu efectuat în temeiul funcției ocupate și să se furnizeze o pregătire adecvată agenților publici, plecând de la exemple practice;
- să se întărească controlul privind informațiile cerute de lege și scopul real al activității societăților, în timpul și după înregistrarea lor;
- să se introducă cursuri de pregătire adresate inspectorilor fiscali în materie de descoperire a infracțiunilor de corupție.

Actele normative cu caracter general care au legătură sau fac referire la fenomenul de corupție:

- Codul Penal;
- Codul de Procedură Penală;
- Legea nr. 115 din 16 octombrie 1996 pentru declararea și controlul averii demnitarilor, magistraților, a unor persoane cu funcții de conducere și de control și a funcționarilor publici, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 78/2000, pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 147 din 1 aprilie 2002 pentru ratificarea Convenției civile asupra corupției, adoptată la Strasbourg la 4 noiembrie 1999, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 27 din 16 ianuarie 2002 pentru ratificarea Convenției penale privind corupția, adoptată la Strasbourg la 27 ianuarie 1999, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 672 / 2002, privind Auditul Public Intern, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 161 din 19 aprilie 2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției, cu modificările și completările ulterioare;

- Legea nr. 364 din 15 septembrie 2004 privind organizarea și funcționarea poliției judiciare, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 571 din 14 decembrie 2004, privind protecția personalului din autoritățile publice, instituțiile publice și din alte unități care semnaleză încălcări ale legii, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 144 din 21 mai 2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate;
- Legea nr.188/1999 privind Statutul funcționarilor publici, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 7/2004 privind Codul de conduită a funcționarilor publici, cu modificările și completările ulterioare, introduce o instituție juridică nouă materializată în Consilierul de Etică;
- Ordonanța de Urgență nr. 34/2006 privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii aprobată prin Legea nr. 337/2006, cu modificările și completările ulterioare.

În **sistemul sanitar**, cele mai importante acte normative care reglementează activitățile medicale specifice sunt:

- Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății (pachetul legislativ al reformei în sănătate);
- Hotărârea Guvernului nr. 862 / 2006, privind organizarea Ministerului Sănătății Publice;
- Hotărârea Guvernului nr. 1842/2006 (pentru aprobarea Contractului-cadru privind condițiile acordării asistenței medicale în cadrul sistemului de asigurări sociale de sănătate pentru anul 2007);
- Ordinul nr. 840/2003, privind Normele Metodologice de aplicare a auditului public intern în Ministerul Sănătății;
- Ordinul nr. 1136/2005, privind Programul de dezvoltare a sistemului de control managerial al Ministerului Sănătății Publice și pentru constituirea colectivului de lucru pentru monitorizarea, coordonarea și îndrumarea metodologică cu privire la sistemele de control managerial din Ministerul Sănătății Publice, ce transpune Ordinul nr. 946/2005 (Codul controlului intern) al Ministerului Finanțelor Publice (MFP);
- Ordinul Casei Naționale de Asigurări de Sănătate nr.328/2006, privind monitorizarea și controlul în sistemele de asigurări sociale de sănătate;
- Ordinul Ministrului Sănătății Publice nr. 880/2006, privind Regulamentul de organizare și funcționare a Autorității de Sănătate Publică (sesizări și reclamații);
- Ordinul Ministrului Sănătății Publice nr.922 din 27 iulie 2006, privind aprobarea modelului contractului de management al spitalului public;
- Ordinul Ministrului Sănătății Publice nr.921 / 2006, privind atribuțiile consiliului director al spitalelor;
- Ordin nr.1781/558 din 27 decembrie 2006 (pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Contractului Cadru privind condițiile acordării asistenței medicale în cadrul sistemului de asigurări sociale de sănătate pentru anul 2007);
- Ordinul Ministrului Sănătății Publice nr. 320/2007 privind Contractul de administrare a secției/laboratorului sau serviciului medical din cadrul spitalului public.

Acte normative care reglementează **sectorul financiar-fiscal:**

- Ordonanța de urgență nr. 91 din 02/10/2003 privind organizarea Gărzii Financiare;
- Legea nr. 132 din 21/04/2004 pentru aprobarea Ordonanței de Urgență a Guvernului nr.91/2003 privind organizarea Gărzii Financiare, cu modificările și completările ulterioare ;
- Hotărârea Guvernului nr.533 din 30/05/2007, modificată prin Hotărârea nr.1171/2007, pentru organizarea și funcționarea Gărzii Financiare;
- Ordonanța nr.8 din 20/01/2005 privind stabilirea unor măsuri de preluare a Gărzii Financiare Naționale a Vămilelor în subordinea Ministerului Finanțelor Publice, precum și a unor măsuri de reorganizare a Agenției Naționale de Administrare Fiscală;
- Legea nr.154 din 20/05/2005 pentru aprobarea Ordonanței Guvernului nr.8/2005 privind stabilirea unor măsuri de preluare a Gărzii Financiare și a Autorității Naționale a Vămilelor în subordinea Ministerului Finanțelor Publice, precum și a unor măsuri de reorganizare a Agenției Naționale de Administrare Fiscală (ANAF);
- Hotărârea Guvernului nr.1757 din 06/12/2006 privind modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr.1538/2003 pentru organizarea și funcționarea Gărzii Financiare;
- Strategia sectorială anticorupție a Autorității Naționale a Vămilelor pe perioada 2005-2007, aprobată prin Ordinul Vicepreședintelui ANAF nr.789/29.04.2005.

Actele normative care reglementează sectorul de **ordine și siguranță publică:**

- Ordonanța de Urgență nr. 30/25.04 2007 privind organizarea și funcționarea Ministerului Internelor și Reformei Administrative;
- Legea nr. 161/30.05.2005, privind stabilirea unor măsuri pentru prevenirea și combaterea corupției în cadrul Ministerului Internelor și Reformei Administrative;
- Ordonanța de Urgență nr. 120 din 1 Septembrie 2005 privind operaționalizarea Direcției Generale Anticorupție din cadrul Ministerului Internelor și Reformei Administrative, aprobată prin Legea nr. 383/2005;
- Ordinul Ministrului Internelor și Reformei Administrative nr. 1154/2006 pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea, funcționarea și atribuțiile Comitetului Strategic pentru sprijinirea și evaluarea activității Direcției Generale Anticorupție;
- Ordinul Ministrului Internelor și Reformei Administrative nr. 1150 din 19 Ianuarie 2006 pentru aprobarea Strategiei de prevenire și combatere a corupției în rândul personalului propriu;
- Hotărârea Guvernului nr. 1.346 din 31 Octombrie 2007 privind aprobarea Planului de acțiune pentru îndeplinirea condiționalităților din cadrul mecanismului de cooperare și verificare a progresului realizat de România în domeniul reformei sistemului judiciar și al luptei împotriva corupției.

Actele normative relevante care reglementează **sectorul educației:**

- Legea învățământului nr. 84 din 24 Iulie 1995, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- Hotărârea Guvernului nr. 366/2007, privind organizarea și funcționarea Ministerului Educației, Cercetării și Tehnologiei (MECT) cu modificările și completările ulterioare;
- OMEC nr. 4492 din 06 Iulie 2005 privind promovarea eticii profesionale în universități;

- OMEC nr. 3252 din 13 Februarie 2006 privind aprobarea programei la disciplina *Sociologie*, liceu, clasa a XI-a;
- OMEC nr. 5208 din 25 Septembrie 2006 privind aprobarea programei la disciplina *Drepturile omului*, liceu.

Actele normative relevante care reglementează **sectorul de administrație publică locală**:

- Legea nr. 215/2001, republicată, a administrației publice locale, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 340/2004 privind instituția prefectului, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 7/2004 privind codul de conduită a funcționarilor publici, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 273/2006 privind finanțele publice locale;
- Legea-cadru nr. 195/2006 a descentralizării;
- Legea 393/2004 privind Statutul aleșilor locali.

4. Definirea problemei

Corupția rămâne în continuare un fenomen extins, care afectează toate structurile societății în pofida eforturilor pentru reducerea ei.

Conceptul de corupție este definit de mai multe organizații internaționale (ONU, Uniunea Europeană) și ONG-uri (Transparency International) care au ca misiune sau derulează programe pentru prevenirea și combaterea corupției. Conform definiției Transparency International¹, corupția înseamnă “folosirea abuzivă a puterii încredințate, fie în sectorul public, fie în cel privat, în scopul satisfacerii unor interese personale sau de grup”. Conform Strategiei Naționale Anticorupție 2005-2007, corupția înseamnă “devierea sistematică de la principiile de imparțialitate și echitate care trebuie să stea la baza funcționării administrației publice, și care presupun ca bunurile publice să fie distribuite în mod universal, echitabil și egal și substituirea lor cu practici care conduc la atribuirea către unii indivizi sau grupuri a unei părți disproporționate a bunurilor publice în raport cu contribuția lor”.

În toate documentele oficiale sau ale ONG-urilor, cu anumite diferențe și nuanțe sesizabile, corupția este prezentată ca un punct negativ major, ca o „boală” a societății românești. Corupția subminează eficiența și legitimitatea instituțiilor statului și limitează dezvoltarea economică a României. În plus percepția asupra corupției arată un grad scăzut de încredere a cetățenilor față de instituțiile statului.

În *Raportul privind evoluția măsurilor de acompaniere în România după aderare*, Comisia Europeană subliniază faptul că domeniul juridic pentru combaterea corupției este destul de bine dezvoltat dar aplicarea lui rămâne deficitară. Încă există o slăbiciune evidentă la nivelul transpunerii acestor intenții în rezultate, iar progresele realizate în scurta perioadă de timp care s-a scurs de la instituirea mecanismului de cooperare și verificare sunt încă insuficiente. Problemele adânc înrădăcinate, în special corupția, fac necesară instituirea ireversibilă și funcționarea eficace a unor structuri robuste la nivelul urmării penale și aplicării legii, capabile să transmită semnale disuasive puternice.

Una din problemele fundamentale care pe termen lung conduce la o diluare a impactului scontat al măsurilor este absența studiilor și analizelor amănunțite pe fiecare sector în parte, care să

¹ Transparency International România, *Ghid anticorupție în justiție pentru cetățeni și oameni de afaceri*, 2006, p.4

poată releva, pe baza unor indicatori fiabili, amplitudinea fenomenului. Astfel de documente oferă posibilitatea elaborării și implementării unor măsuri eficiente de prevenire și combatere a corupției.

Mai mult, cercetările existente nu conțin o descriere a factorilor de risc și a problemelor pe baza unor indicatori relevanți. Această stare de fapt contribuie în mod negativ la evaluarea obiectivă a situației actuale și în consecință la implementarea unor măsuri anticorupție eficiente pe termen lung.

De aceea, se impune ca această strategie să aibă în vedere o analiză exhaustivă a problemelor de corupție care afectează în mod profund administrația pe termen lung. Pentru a avea rezultate cu impact real în prevenirea și combaterea corupției precum și pentru a îmbunătăți percepția publicului asupra fenomenului, este necesar ca măsurile adoptate să aibă o fundamentare solidă și obiectivă.

Măsurile adoptate până în prezent în baza unor documente asumate de către unele instituții ale administrației publice au condus, în unele cazuri, la o creștere a gradului de transparență și de îmbunătățire a calității serviciilor publice oferite cetățeanului.

La nivelul **sectorului de ordine și siguranță publică** au fost identificați următorii **factori de risc**:

- absența unui sistem transparent și obiectiv în ceea ce privește recrutarea, selecția și formarea continuă a personalului;
- lipsa unor controale eficiente, regulate și inopinate de la structura ierarhic superioară;
- proceduri de lucru complexe și greoaie;
- management defectuos;
- lipsa de transparență în relația cu publicul;
- permisivitatea unor acte normative în sensul posibilității de apreciere sau interpretare subiectivă din partea funcționarului.

Probleme:

- deficiențe în interpretarea și aplicarea legislației existente (organizarea procedurilor de achiziții publice în așa fel încât să creeze un avantaj unui anumit candidat; includerea în cadrul comisiilor de achiziții a persoanelor asupra cărora există suspiciuni de conflict de interese/incompatibilități/fapte de corupție);
- nerespectarea procedurilor în procesul de recrutare și promovare a personalului (introducerea unor condiții suplimentare față de cele publicate pe site-ul oficial al instituției, pentru limitarea accesului unor candidați);
- nereguli în activitatea structurilor din cadrul MIRA (nedispunerea măsurilor legale, neaplicarea sancțiunilor, neconstatarea infracțiunilor, emiterea de acte administrative care servesc intereselor particulare, folosirea abuzivă a resurselor, deficiențe în modul de înregistrare a plângerilor și sesizărilor);
- pretinderea, primirea de foloase necuvenite în schimbul serviciilor publice oferite de instituție (documentații cadastrale pretinderea unor sume de bani de către persoane care pretind că au influență pentru a interveni pe lângă funcționarii cu atribuții în soluționarea dosarelor de acordare de despăgubiri și reconstituirea dreptului de proprietate);
- slaba implicare a managerilor în organizarea și desfășurarea activității instituției;
- lipsa de informație la nivelul populației privind serviciile oferite, condițiile și modalitățile de obținere a acestora;
- posibilitatea funcționarilor de a aplica o procedură sau alta, diferențe mari între minimul și maximul sancțiunilor, prevederea de condiții facultative.

Sectorul financiar – fiscal

În ceea ce privește Garda Financiară, instituție care exercită control operativ și inopinat privind prevenirea, descoperirea și combaterea oricăror acte și fapte din domeniul economic, financiar și vamal, care au ca efect evaziunea și fraudă fiscală, personalul său poate fi supus unui complex de factori care acționează asupra individului și societății cum sunt pe de-o parte nivelul toleranței sau respingerii societății față de fenomenul corupției, cutume comportamentale, iar pe de altă parte vulnerabilitatea comportamentală a organelor de control (nivelul redus al salariilor de încadrare, nesiguranța constanței venitului, incertitudini privind venitul mic aferent perioadei de pensie etc.).

Analiza efectuată la nivelul instituției a relevat o serie de **factori de risc** care pot determina apariția fenomenului corupției, cum ar fi:

- legislație permisivă în sensul definirii insuficiente a faptelor sancționabile;
- insuficiența motivare materială și profesională;
- insuficiența controalelor interne;
- contact nemijlocit cu agentul economic;
- riscurile și eforturile profesionale nerecompensate corespunzător în raport cu alte organe cu atribuții de control.

Astfel în cadrul activităților legate de acest sector, au fost semnalate **probleme** cum ar fi:

- sistem discreționar de luare a deciziilor (funcționarul cu atribuții de control este singurul factor decident în ceea ce privește constatarea faptei și stabilirea sancțiunii);
- disproporție între nivelul sancțiunilor prevăzute de lege (disproporție între minimul și maximul nivelului sancțiunilor contravenționale și amenzilor);

În ceea ce privește **Autoritatea Națională Vamală**, personalul acestuia poate fi supus unor factori de risc, care pot determina apariția fenomenului corupției cum ar fi:

- deficiențe în sistemul managerial;
- salarizare necorespunzătoare;
- control ierarhic insuficient;
- sistem deficitar de formare continuă a personalului.

Astfel, în cadrul activităților legate de acest sector, au fost semnalate **probleme** cum ar fi:

- sistem discreționar de luare a deciziilor (deciziile care se referă la valoarea mărfii în vamă; prerogative exclusive ale lucrătorului vamal în raport cu beneficiarii serviciilor vamale);
- disproporție între nivelul sancțiunilor prevăzute de lege (funcționarul cu atribuții de control este singurul factor decident în ceea ce privește constatarea faptei și stabilirea sancțiunii; disproporție între minimul și maximul nivelului sancțiunilor contravenționale și amenzilor);
- insuficiența controalelor pe linia ierarhică;
- semnarea sau avizarea unor documente care țin de formalitățile vamale (funcționarul cu atribuții de control este singurul factor decident în ceea ce privește semnarea și avizarea unor documente);
- controlul vamal fizic necorespunzător în anumite situații.

În sectorul sanitar factorii de risc sunt multipli, la fiecare activitate existând motivația specifică pentru comiterea faptelor de corupție.

Astfel **factorii de risc**, cel mai des identificați, a căror materializare afectează în mod vizibil sistemul sanitar sunt:

- legislație deficitară (de ex. pentru reglementarea plăților informale, pentru practica medicală privată și asigurări voluntare de sănătate sau pentru protecția personalului aflat în misiuni de audit și de control);
- salarizare necorespunzătoare (lipsa motivației financiare a personalului din sănătate);
- procedurile interne nu respectă standardele de management/control intern prevăzute în ordinul MFP nr. 946/2005 (Codul Controlului Intern);
- un sistem deficitar de selecție, evaluare și promovare a personalului;
- precaritatea resurselor financiare ale sistemului;
- insuficiența monitorizării a activităților de achiziții publice în diferitele etape de desfășurare (întocmirea programului anual al achizițiilor publice, derularea procedurilor de achiziție, contractare, livrare și recepție de lucrări, produse și servicii) vicierea activităților de control prin trafic de influență, mită sau recompense;
- vicierea activităților de control prin acte de corupție.

Dintre **problemele specifice** acestui domeniu menționăm:

- deficiențe în interpretarea și aplicarea legislației existente în domeniile cu risc de corupție (ex: achizițiile publice);
- existența în sistem a plății informale;
- lipsa de etică în promovarea produselor și a echipamentelor medicale prin promovare agresivă a acestora de către companiile producătoare sau distribuitori;
- un proces de selecție angajare și promovare viciat (mita pentru obținerea notelor de trecere în procesul educațional la examenele de intrare în sistem sau pentru obținerea unui loc de activitate în sistemul public sau în specialitățile cu număr limitat; distribuție deficitară a personalului medical pentru crearea unui monopol de activitate).

În domeniul educației au fost identificate, pe baza unei analize (Note și chestionare transmise structurilor MECT și instituțiilor din subordine privind identificarea vulnerabilităților în domeniul specific de activitate din cadrul sistemului educațional, Campania Națională Anti-corupție "Fără Șpagă", raport de cercetare – Centrul Educația 2000+ "Administrare și practici lipsite de integritate în școală", dezbateri publice cu sindicatele din educație, asociații, ONG-uri ocazionate de elaborarea pachetului legislativ privind învățământul preuniversitar și statutul cadrelor didactice, rapoartele corpului de control al ministrului educației, cercetării și tineretului) a nivelului corupției, în sistemul educațional (atât pentru învățământul preuniversitar cât și pentru cel superior) o serie de **factori de risc** precum:

- instabilitate legislativă (lipsa corelării actelor normative ce reglementează acest domeniu);
- ineficiența unora dintre structurile de cooperare locale și naționale;
- absența canalelor de informare continuă și eficientă
- nivel scăzut al competiției intra și interinstituționale;
- salarizarea inadecvată;
- un sistem deficitar de selecție, evaluare și promovare a personalului;
- insuficiența controalelor interne (audit, corp de control);
- preocupare redusă a conducerilor unităților de învățământ în legătură cu procesul de achiziții publice privind materialele didactice;
- insuficiența campaniilor de prevenție, informare și conștientizare;

- lipsa unor proceduri obiective și transparente pentru evaluarea activității elevilor și studenților (testele naționale).

Probleme identificate:

- administrarea deficitară a școlilor cu referire la procesul decizional;
- comunicare inefficientă atât la nivelul unităților de învățământ, cu beneficiarii serviciilor educaționale precum și între structurile reprezentative ale elevilor, profesorilor și părinților și autoritățile locale;
- un proces de selecție, evaluare și promovare viciat (evaluarea diferențiată a resurselor umane în învățământul preuniversitar – accentul pe decalajul rural-urban, în învățământul superior - sistemul de evaluare și promovare lipsit de transparență);
- proceduri și formalități administrative greoaie (procesele de achiziție publică);
- insuficiența fundamentare a deciziilor;
- necunoașterea sau interpretarea eronată a prevederilor legale;
- insuficiența datelor/informațiilor deținute de către cadrele didactice precum și de beneficiarii serviciilor educaționale;
- instruire deficitară pe problematicile specifice anticorupției.

O analiză a fenomenului corupției efectuată de către structurile asociative reprezentative ale administrației publice locale a condus la identificarea următorilor factori de risc precum și a problemelor generate de materializarea acestora.

La nivelul **administrației publice locale** au fost identificați următorii **factori de risc** care favorizează corupția:

- salarizarea inechitabilă și necompetitivă;
- lipsa unui sistem de motivare alternativ;
- lipsa unui mecanism care să asigure o procesare obiectivă a documentelor (dosare privind obținerea/recunoașterea unor drepturi etc.);
- lipsa informațiilor pentru public privind documentele necesare, termenele și procedurile derulate de către administrație;
- dificultatea de a atrage și de a menține în sistem personal specializat;
- lacune în procedurile de transparență decizională.

Materializarea factorilor de risc mai sus menționați au generat următoarele **probleme specifice**:

- timpi foarte mari de răspuns la solicitările cetățenilor (dosare referitoare la restituirea unor imobile preluate abuziv);
- condiționarea unor servicii de oferirea de avantaje (recompense în cadrul procesului de evaluare a dosarelor);
- tratamentul discriminatoriu față de cetățeni (acordarea de facilități de plată în mod discreționar de persoane din cadrul compartimentelor de colectare și executare silită, acordare de avize și autorizații în mod preferențial în domeniul urbanistic/activități de comerț, ierarhizarea discreționară a dosarelor pentru atribuirea de locuințe sau spații comerciale);
- lipsa de fermitate și consecvență în aplicarea legislației în vigoare (neaplicarea de amenzi contravenționale în cazuri evidente de încălcare a normelor în vigoare);

- deficiențe în interpretarea și aplicarea legislației existente în domeniile cu risc de corupție (ex: achizițiile publice).

În urma analizei prezentate se poate concluziona că există o serie de **probleme de ordin general** care afectează toate sectoarele prezentate mai sus, astfel menționăm:

- deficiențe în interpretarea și aplicarea legislației existente în domeniile cu risc de corupție;
- tratamentul discriminatoriu față de cetățeni;
- absența canalelor de informare continuă și eficientă;
- un proces de selecție, evaluare, formare și promovare viciat;
- insuficiența controalelor interne.

5. Principii generale

Strategia actuală se subsumează următoarelor principii, a căror respectare este esențială pentru realizarea unui administrații publice moderne:

- Principiul **statului de drept**, pe baza căruia este consacrată supremația legii, toți cetățenii fiind egali în fața acesteia. Acesta are la bază respectarea drepturilor omului și presupune separația puterilor în stat;
- Principiul **bunei guvernări**, conform căruia Guvernul trebuie să-și stabilească acțiuni clare, eficiente, pe baza unor obiective bine stabilite și de calitate și să aibă capacitatea și flexibilitatea de a răspunde rapid necesităților sociale;
- Principiul **responsabilității**, care impune obligația Guvernului de a formula politici publice și de a răspunde pentru eficiența și implementarea acestora, de a accepta și suporta consecințele neîndeplinirii acestei obligații;
- Principiul **prevenirii** săvârșirii actelor de corupție, conform căruia identificarea anticipată și înlăturarea în timp util a premiselor de apariție a faptelor de corupție sunt prioritare și imperative;
- Principiul **eficienței în combaterea** corupției, care se bazează pe evaluarea continuă atât din punctul de vedere al rezultatelor concrete cât și al managementului organizațional;
- Principiul **cooperării și coerenței** în baza căruia instituțiile implicate în prevenirea și combaterea corupției trebuie să coopereze îndeaproape, asigurând o concepție coerentă asupra obiectivelor ce trebuie îndeplinite și a măsurilor ce urmează a fi luate;
- Principiul **transparenței, consultării societății civile și al dialogului social**, care impune, pe de o parte, transparența procesului decizional, iar pe de altă parte consultarea membrilor societății civile în cadrul acestui proces;
- Principiul **participării** asigură prin consultarea și participarea reprezentanților actorilor interesați în faza de concepție, elaborare și implementare a politicilor publice și a actelor normative. Actorii interesați pot fi atât din societatea civilă cât și din instituții sau autorități publice;
- Principiul **simplificării procedurilor administrative**: care presupune reducerea sarcinilor administrative în vederea atenuării/reducerii riscului de corupție la nivelul administrației publice;
- Principiul **calității serviciilor**: care presupune definirea unor norme calitative și cantitative, adaptate nevoilor actuale ale societății;
- Principiul **subsidiarității** potrivit căruia exercitarea competențelor se va face de către autoritatea administrației publice locale situată la nivelul administrativ cel mai apropiat de cetățean și care dispune de capacitatea administrativă necesară;

- Principiul **profesionalismului**, principiu potrivit căruia funcționarii publici au obligația de a îndeplini atribuțiile de serviciu cu responsabilitate, competență, eficiență și corectitudine.

6. Domenii prioritare, obiective și direcții de acțiune

DOMENIUL I: Analize, studii, cercetări privind fenomenul corupției.

Pentru a putea fundamenta pe termen lung orice fel de document strategic în acest domeniu este nevoie să se evalueze, în mod obiectiv și aprofundat, situația actuală. Datorită evoluțiilor socio-economice este necesară actualizarea studiilor și analizelor care stau la baza dezvoltării politicilor publice elaborate de către guvern.

Această abordare va contribui la adoptarea unor decizii viitoare în mod fundamentat și nu pe baza unor concluzii insuficient argumentate. Acest demers va permite acțiunea asupra cauzelor primare ale corupției și nu numai tratarea sau diminuarea efectelor vizibile.

Ulterior, în baza acestor analize, se vor putea elabora și implementa viitoarele politici publice în domeniul administrației publice centrale și locale cu accent pe domeniile vulnerabile.

Obiectivul acestui domeniu prioritar este sprijinirea administrației publice în vederea evaluării dimensiunii fenomenului de corupție.

Direcții de acțiune:

- realizarea de studii, analize și auditări independente de către organisme cu experiență în domeniu pentru identificarea cauzelor, factorilor și riscurilor asociate corupției la nivelul administrației publice (independent pentru fiecare domeniu de vizat) pe baza unor indicatori relevanți;
- diseminarea concluziilor și recomandărilor studiilor, analizelor și auditărilor independente atât la nivel de sector cât și în spațiul public;
- adaptarea politicilor publice, acolo unde este cazul, conform recomandărilor rezultatelor studiilor, analizelor și auditărilor independente.

DOMENIUL II: Cooperare, transparență, integritate, simplificarea procedurilor administrative

Din informațiile oferite de la nivelul administrației publice se constată existența unor factori de risc similari, care odată materializați, generează probleme specifice fiecărui sector. Din această constatare rezultă necesitatea unei abordări integrate a politicilor anticorupție, atât din punct de vedere legislativ și instituțional, cât și prin implementarea de instrumente și bune practici la nivelul administrației publice locale și a sectoarelor vulnerabile. Strategia implică îmbunătățirea managementului resurselor umane și a funcțiilor de control. Un accent deosebit va trebui pus pe informarea și sensibilizarea opiniei publice în legătură cu efectele pe termen mediu și lung care vor afecta administrația publică.

Obiectivul 1. Creșterea gradului de informare și conștientizare a publicului asupra riscurilor asociate corupției

Direcții de acțiune:

- promovarea dialogului cu societatea civilă prin intensificarea implicării ei în proiecte și programe de conștientizare a riscurilor asociate faptelor de corupție;
- îmbunătățirea fluxului de informații către mass-media și public asupra activităților de prevenire și combatere a corupției;
- continuarea campaniilor de informare a publicului cu privire la drepturile și obligațiile ce îi revin în relația cu autoritățile și instituțiile publice în vederea stimulării unei atitudini civice anticorupție.

Obiectivul 2. Creșterea transparenței în serviciile publice.

Direcții de acțiune:

- dezvoltarea de instrumente și mecanisme specifice pentru asigurarea transparenței activității instituțiilor publice;
- implementarea și diseminarea standardelor referitoare la calitatea, condițiile și termenele prestării serviciilor publice;
- îmbunătățirea gradului de comunicare cu publicul precum și a colaborării inter și intra-instituționale;
- utilizarea noilor tehnologii ale informației în vederea creșterii transparenței serviciilor publice.

Obiectivul 3. Dezvoltarea sistemului de management al resurselor umane în vederea diminuării riscurilor asociate fenomenului de corupție

Direcții de acțiune:

- creșterea transparenței privind posturile vacante, publicitatea organizării concursurilor, condițiile de recrutare și selecție a personalului din sectoarele vizate de prezenta Strategie, referitor la recrutarea din sursă externă;
- creșterea transparenței posturilor vacante, a condițiilor generale și specifice utilizate în vederea ocupării posturilor prin publicitatea organizării concursurilor de promovare;
- dezvoltarea sistemelor de carieră în sectoarele vulnerabile la corupție prin dezvoltarea și implementarea ghidurilor de carieră;
- adaptarea programelor de formare profesională a personalului, în funcție de vulnerabilitatea la fapte de corupție specifice fiecărui domeniu și completarea modulelor de formare în mod corespunzător.

Obiectivul 4: Simplificarea procedurilor administrative în vederea îmbunătățirii serviciilor publice

Direcții de acțiune

- analiza și revizuirea procedurilor interne în vederea eliminării suprapunerilor și procedurilor redundante de la nivelul fiecărei autorități și instituții publice vizate;
- analiza și eliminarea factorilor legislativi, organizatorici și tehnologici care limitează calitatea prestării serviciilor publice;

- elaborarea și actualizarea standardelor referitoare la calitatea, condițiile și termenele prestării serviciilor publice;
- dezvoltarea și implementarea unor sisteme de măsurare a satisfacției referitoare la calitatea, condițiile și termenele prestării serviciilor publice.

7. Rezultatele politicilor publice

Se vor completa în Planul de acțiune

8. Rezultatele acțiunilor

Se vor completa în Planul de acțiune

9. Indicatori

Se vor completa în Planul de acțiune

10. Implicatii bugetare

Se vor completa în Planul de acțiune

11. Implicatii juridice

Se vor completa în Planul de acțiune

12. Proceduri de monitorizare, evaluare

Consiliul de monitorizare a măsurilor care vizează lupta împotriva corupției, înființat prin Hotărârea Guvernului nr.1.346 din 31 octombrie 2007 privind aprobarea Planului de acțiune pentru îndeplinirea condiționalităților din cadrul mecanismului de cooperare și verificare a progresului realizat de România în domeniul reformei sistemului judiciar și al luptei împotriva corupției, va monitoriza **anual** stadiul de îndeplinire a Strategiei.

13. Etape ulterioare și instituții responsabile

Se vor completa în Planul de acțiune.